

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา & คณะอนุกรรมการฝ่ายข้อมูล

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทงทอง ใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๕

เรื่อง โครงการพัฒนาศูนย์การขนส่งผู้สินค้าทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบัง
เรียบเรียง นายณัฐพงศ์ พันธุ์ไชย กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ สำนักวิชาการ
ออกอากาศ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

“ท่าเรือแหลมฉบัง” เป็นท่าเรือเชิงพาณิชย์ที่มีความสำคัญมากที่สุดของประเทศของประเทศไทย มีบทบาทในการเป็นท่าเรือรองรับการขนส่งสินค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยสามารถรองรับปริมาณสินค้าได้ถึง ๑๑ ล้าน ที.อี.ยู. ต่อปี และเมื่อพิจารณาจากสถิติการขนส่งสินค้าของท่าเรือแหลมฉบังตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๓ - พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่า ปริมาณผู้สินค้าที่ผ่านท่าเรือแหลมฉบังมีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งปัจจุบันการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือ รฟท. อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการก่อสร้างรถไฟรางคู่ สายชายฝั่งทะเลตะวันออก ช่วงฉะเชิงเทรา - ศรีราชา - แหลมฉบัง เพื่อทำการเชื่อมต่อระบบการขนส่งสินค้าระหว่างท่าเรือแหลมฉบังกับสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่องลาดกระบ้ง หรือ ICD ลาดกระบ้งได้โดยตรง รวมระยะทาง ๗๘ กิโลเมตร ทั้งนี้ จะส่งผลให้ท่าเรือแหลมฉบังกลายเป็นจุดต้นทางหรือปลายทางของผู้สินค้าที่จะขนส่งทางรถไฟระหว่างท่าเรือแหลมฉบังกับ ICD ลาดกระบ้ง รวมถึงแหล่งผลิตอื่น ๆ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดด้วย ทำให้คาดการณ์ได้ว่า ในอนาคตอันใกล้ปริมาณผู้สินค้าที่ผ่านท่าเรือแหลมฉบังจะมีแนวโน้มสูงมากขึ้นอย่างแน่นอน

จากสภาพการณ์ดังกล่าว การท่าเรือแห่งประเทศไทย หรือ กทท. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลและรับผิดชอบการบริหารจัดการท่าเรือแหลมฉบัง จึงต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น จึงได้ริเริ่ม “โครงการพัฒนาศูนย์การขนส่งผู้สินค้าทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบัง (Single Rail Transfer Operator หรือเรียกย่อ ๆ ว่า SRTO)” เพื่อยกระดับศักยภาพของท่าเรือแหลมฉบังให้สามารถรองรับปริมาณผู้สินค้ามากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เกิดความสะดวก รวดเร็ว ในการถ่ายเทและขนส่งสินค้า เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการกระจุกตัวหรือคอขวดของการขนส่งสินค้า ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความหนาแน่นหรือความแออัดของปริมาณสินค้าภายในท่าเรือแหลมฉบังในอนาคต

สำหรับแนวทางการดำเนินงานของโครงการฯ ดังกล่าว ท่าเรือแหลมฉบังจะทำการรื้อย้ายรางรถไฟเดิม และทำการสร้างรางรถไฟใหม่ จำนวน ๖ ราง โดยรางรถไฟใหม่ ๑ ราง จะสามารถรองรับขบวนรถไฟที่บรรทุกผู้สินค้าขบวนละ ๓๔ แคร่ ได้จำนวน ๒ ขบวน ดังนั้น จึงสามารถรองรับขบวนรถไฟได้ทั้งสิ้น ๑๒ ขบวนได้ในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ ในการขนย้ายหรือถ่ายเทสินค้าจากขบวนรถไฟนั้น จะใช้ปั้นจั่นซึ่งมีการติดตั้งคร่อมบนรางรถไฟดังกล่าว ทำให้สามารถเคลื่อนที่เดินบนรางได้ทั้ง ๖ ราง และใช้รถคานเคลื่อนที่ล้ออย่างเป็นเครื่องมือหลักในการจัดเรียงผู้สินค้าในลานกองเก็บผู้สินค้า ด้วยวิธีการข้างต้น คาดว่าจะสามารถลดระยะเวลาในการขนย้ายผู้สินค้าจากเดิม ๒ ชั่วโมง ลดลงเหลือเพียง ๑ ชั่วโมงต่อขบวน

สำหรับรูปแบบการลงทุนนั้น การท่าเรือแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้ลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและเครื่องมือยกขนหลักทั้งหมด โดยมีงบลงทุนทั้งสิ้น ๒,๙๔๔.๙๓ ล้านบาท (สองพันเก้าร้อยสี่สิบล้านเก้าแสนบาท) เมื่อโครงการแล้วเสร็จการท่าเรือแห่งประเทศไทยจะทำการบริหารและประกอบกิจการเอง แต่จะใช้วิธีจ้างเหมาบริการจากภาคเอกชนเฉพาะในกิจกรรมการเคลื่อนย้ายผู้สินค้าเท่านั้น ด้วยวิธีการดังกล่าว คาดว่าจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการมากกว่าการให้เอกชนร่วมลงทุน

ปัจจุบันโครงการฯ ดังกล่าว คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ผ่านความเห็นชอบรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการฯ แล้ว และกระทรวงคมนาคมได้บรรจุให้โครงการพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบัง เป็น ๑ ใน ๒๐ โครงการเร่งด่วนของกระทรวงคมนาคมที่จะผลักดันให้เกิดขึ้นภายใน พ.ศ. ๒๕๕๙ และเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ผ่านมา ได้มีการจัดพิธีลงนามสัญญาโครงการพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบัง ระหว่างการทำเรือแห่งประเทศไทย และบริษัท ITD-WH Consortium โดยทั้งสองฝ่ายได้ส่งตัวแทนมาเป็นผู้ร่วมลงนาม

จากที่กล่าวมาข้างต้น โครงการพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบัง นับเป็นโครงการที่จะสามารถยกระดับศักยภาพของท่าเรือแหลมฉบังได้อย่างชัดเจน ก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ประกอบการให้มาใช้บริการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือแหลมฉบัง ลดความหนาแน่นของปริมาณสินค้าและปริมาณการใช้พลังงานซึ่งเป็นต้นทุนหลักของการขนส่ง เป็นการสร้างความได้เปรียบและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ของประเทศ ทั้งนี้ หากกระทรวงคมนาคมสามารถบูรณาการระบบการขนส่งทางถนน ทางราง ทางอากาศและทางน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะส่งผลประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญและมีศักยภาพที่ยั่งยืนสืบไป

บรรณานุกรม

- การท่าเรือแห่งประเทศไทย. (๒๕๕๗). รายงานประจำปี ๒๕๕๖ การท่าเรือแห่งประเทศไทย. สืบค้น ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ จาก [http://www1.port.co.th/port2014/download/annual_report /PAT annual report_year56.pdf](http://www1.port.co.th/port2014/download/annual_report/PAT%20annual%20report_year56.pdf)
- กระทรวงคมนาคม. (๘ กันยายน ๒๕๕๘). ขออนุมัติดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบังของการท่าเรือแห่งประเทศไทย. สืบค้น ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ จาก http://www.cabinet.soc.go.th/doc_image/2558/9931579142.pdf
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา. (๒๕๕๔). การปฐมนิเทศโครงการและการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นเพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Public Scoping) โครงการพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟ ที่ท่าเรือแหลมฉบัง. สืบค้น ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ จาก www.src.ku.ac.th/services/File.../_News-Rail.ppt_.ppt
- _____. (๒๕๕๔). การปฐมนิเทศโครงการและการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นเพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Public Scoping) โครงการท่าเทียบเรือชายฝั่ง (ท่าเทียบเรือ A) ที่ท่าเรือแหลมฉบัง. สืบค้น ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ จาก www.src.ku.ac.th/services/File.../_News-ท่าเรือ A.ppt